

PROGRAM

Søndag den 4. juli

- 15.30-17.30: Ankomst og indkvartering
- 19.30: "Shakespeare og fremkomsten af en kristen tragedie" v/Benny Schuster, lektor, cand.theol.
- 22.00: Folkedans v/ Solvejg Dam-Hein, stud.theol.

Mandag den 5. juli

- 09.00: "Den danske arkitekturideologi" v/Carsten Thau, cand.phil., professor
- 14.30: "Kulturradikalismen og dens kritikere" v/Peter Michael Lauritzen, dr. phil., lektor
- 19.30: "Frihedens eget land." v/Mads Fuglede, højskolelærer

Tirsdag den 6. juli

- 09.00: "Friheden hos Luther" v/Steffen Kjeldgaard-Pedersen, dekan, professor, dr.theol.
- 14.30: "DR kan dræbe åndelighed" v/Sørine Gotfredsen, journalist, forfatter, præst
- 20.00: Sommerbal

Onsdag den 7. juli

- 10.00: Film eller ryste-sammen-aktivitet
- 13.30: Udflugt v/Ditte Thomassen, højskolelærer
- 20.00: "Frihed – fra social kategori til filosofisk idé" v/Jørgen Hass, mag.art. i filosofi, lektor

Torsdag den 8. juli

- 09.00: "Forskningsfrihed eller cigarkasse?" v/Sune Auken, dr.phil., lektor
- 14.30: "Casanova - en frihedshelt?" v/Bo Bjørnvig, cand.mag., journalist
- 20.00: Aftengudstjeneste i Ullerød Kirke v/ Claus Thomas Nielsen, cand.theol

Fredag den 9. juli

- 09.00: "Økonomisk frihed og dets konsekvenser" v/Henrik Gade Jensen, mag.art. i filosofi
- 14.00: "Frihedsbegrebet i socialistisk tænkning" v/Hans-Jørgen Schantz, prof. dr. phil.
- 18.00: Festmiddag og afslutningsaften.

Lørdag den 10. juli

Afrejse og afsked i løbet af formiddagen

Studenterkredsens Sommermøde 2010

FRIHED

.. foredrag, diskussioner, bal, revy ..
.. udflugt, samvær, sommer ..

Søndag d. 4. - lørdag d. 10. juli
i samarbejde med Grundtvigs Højskole

frisindet diskussion siden 1888
teologi-æstetik-filosofi-samfund
www.studenterkredsen.dk

Studerterkredsen

Priser:

	Pris pr. person
Indkvartering	
Enkeltværelse med eget bad og toilet	4.550 kr.
Enkeltværelse med håndvask (bad og toilet på gangen)	3.925 kr.
Dobbeltværelse med eget bad og toilet	3.600 kr.
Dobbeltværelse med håndvask (bad og toilet på gangen)	2.975 kr.
Ekstern kursist (uden overnatning)	2.575 kr.
Særpris unge under 30 på flersengsværelser	1.775 kr.

Prisen er en totalpris, som inkluderer fuld kost

og logi, sengetøj og linned, håndklæde, slutrengøring, foredrag, de i programmet nævnte udflugter m. evt. entré

Rabatter (Kan ikke kombineres):

Generelle rabatter:

Medlemmer af elevforeningen	500 kr.
Tilmeldt mere end 1 kursus	750 kr. (pr. efterfølgende kursus)
Unge under 30	1.200 kr.

Særlige rabatter:

Ældresagen	300 kr.
------------	---------

Studerende fra 1775,-

Tilmelding til Sommermødet:

www.grundtvigs.dk (under tilmelding og korte kurser)

Framelding:

Ved framelding frem til en måned før kursusstart refunderes kursusbeløbet, dog fratrukket depositum.

Ved betaling af 100 kr. i afbestillingsgebyr kan man sikre sig at få kursusbeløbet (fratrasket depositum og afbestillingsgebyr) retur ved framelding helt op til kursusstart – uanset årsag. De 100 kr. skal indbetales sammen med depositummet. Efter kursusstart refunderes intet.

Kursusledelse: Ditte Thomassen, højskolelærer

Frihed . . .

"...vi kan ikke for alvor forestille os et "ikke-individuelt" menneske, et menneske, der ikke vælger frit og er optaget af at etablere sin egen identitet eller af sit eget ve og vel. Han savner enhver klangbund i vor egen livserfaring. Han er et monstrum, en ubegribelig skabning" (Zygmunt Bauman)

"Frit valg på alle hylder – vælg din uddannelse, partner, bolig, livslængde osv." Denne frase er de seneste generationer opflasket med, og de nuværende har gjort den til et livsprincip. Reklamerne sniger frihedsidealere ind i os: "Med trådløst internet oplever du uendelig frihed". Bagsiden af medaljen er, at vi bindes i talrige, 'trådløse' kontrakter. Den klassiske liberale idé er at opleve et fravær af forbud; den moderne, vestlige tanke om frihed er at have ressourcer nok til at køre med på frihedsvognen. Frihed synes i høj grad at være en social relation.

Teologien vil i Luthers ånd råbe, at mennesket er træl og fri på én gang. Økonomien vil hylde det rationelle menneske, der kan stå til ansvar for egne handlinger. Sociologien vil fokusere på ufriheden. Under alle omstændigheder er der grund til at betvivle sandhedsværdien i den absolutte frihed. Frihed som universelt/menneskeligt vilkår er trods alt forholdsvis ny i menneskeheden historie og hænger i væsentlig grad sammen med modernitet og kapitalisme.

Gennem foredrag, film og musik af teologisk, filosofisk, litterært, æstetisk og samfundsvidenskabeligt tilsnit vil der blive sat spot på temaet *Frihed*. Hvad vil det egentlig sige at være fri? Hvad forbinder vi kulturelt eller personligt med frihed? Fuglefløjt og bøgetræer? Retten til at stemme? Samarbejdskurset sigter som altid efter en kombination af universitetets høje niveau og højskolens samtaleform.

Foredragene

Shakespeare og fremkomsten af en kristen tragedie v/Benny Schuster - cand.theol., lektor

Der har længe været ført en heftig debat blandt litterater og dramateoretikere om forholdet mellem tragedien og kristendommen/moderniteten. Mest kendt er måske George Steiners synspunkt (i bogen *The Death of Tragedy*, London 1961), at det moderne er uforeneligt med et tragisk livssyn - og i forhold til Sommermødets tema er det værd at fremhæve, i hvor høj grad spørgsmålet om menneskets frihed indgår i Steiners overvejelser. Shakespeare er her interessant ved at finde sig i krydsfeltet mellem det antikke og det moderne, og det er velkendt, hvordan han trækker på både græsk-romerske og moderne kilder, og hvordan han indbygger såvel hedenske som kristne forestillinger i sine dramaer; men hvordan kan man det, uden at det ene modarbejder det andet? Foredraget ønsker at diskutere, hvori forskellen på Shakespeares tragedier og antikkens består, og vil desuden præsentere et bud på, i hvilken forstand man kan tale om, at Shakespeare akkurat på grund af en ændret antropologi udvikler en ny slags tragedie.

Den danske arkitekturideologi v/Carsten Thau, cand.phil., professor

Foredraget ser på positioner i dansk arkitektur og formgivning, som de udviklede sig i mellemkrigstiden i diskussioner mellem PH, Otto Gelsted, Steen Eiler Rasmussen og repræsentanter for Bauhaus-skolen i Tyskland. Hvilke normer var retningsgivende for de danske arkitekter i denne periode, hvor dansk arkitektur fandt et ideologisk grundlag, der viste sig uhyre produktivt?

På baggrund af den skoling og de værdier danske arkitekter etablerede i mellemkrigstiden blev de efter krigen, bl.a. i USA, fremhævet som udøvere, der kunne forene modernistiske impulser med en "solid værkkarakter" og "kulturel autenticitet."

Kulturradikalismen og dens kritikere v/Peter Michael Lauritzen, dr. phil., lektor

Døde kulturradikalismen med PH eller allerede i 1960? Eller sejrede kulturradikalismen så overvældende, at den fik magten over hele det offentlige institutionsapparat og ydmygede folket med et sviende kulturelt mindreværds kompleks? Eller var/er kulturradikalismen en afmægtig tilskuer i det danske åndsliv, der kun kan rammes af nederlag, fordi den er udenfor al indflydelse? Eller er kulturradikalismen blot et skældsord, der bruges i den politiske debat af højrefløjen i den betændte værdidebat til at stemple en modstander med?

Foredraget vil belyse, hvad kulturradikalismen var for den ældre PH i 1960'erne, og hvilken kritik den blev udsat for fra konservativ og venstreorienteret side frem til i dag.

Frihed på amerikansk v/Mads Fuglede, højskolelærer

USA er grundlagt anderledes end måske alle andre lande i verden. Nationen er ikke et produkt af

historien, et geografisk tilhørsforhold eller et defineret etnisk og sprogligt sammenhold. I hvert fald ikke som man ser blandt især europæiske nationalstater. USA er derimod baseret på en idé - en filosofisk tanke - der var hentet direkte ud af oplysningstænkningen.

Ideen er smuk, besværlig og måske også vanvittig. Måske er det derfor amerikanerne insisterer på fortværende at diskutere, hvordan den opfattelse af frihed, der spredte sig over det Nordamerikanske kontinent i slutningen af 1700-tallet, skal forstås.

Frihed hos Luther v/ Dekan, professor, dr.theol. Steffen Kjeldgaard-Pedersen

Med markskrigerisk suffisance forkyndes på lederplads i nr. 195 af det litterære tidsskrift Kritik (marts 2010), at det er ”rystende historieforskning” at tillægge Luther betydning for europæisk oplysning og ytringsfrihed. ”Det nærmeste,” hedder det, ”Luther kom oplyste temaer, var, at han som ung krævede frihed – vel at mærke hans egen frihed til kætteri imod paven. Friheden angik ikke nogen som helst andre strømninger eller tanker. Så såre Luther fik den mindste magt, var han ligeså rabiateret over for anderledes tænkende som den katolske kirke – ja, værre”. Er dette nu rigtigt eller forkert eller bare dumt? Under alle omstændigheder er det en anledning til at overveje, hvad Luther selv skrev om frihed – f.eks. i den såkaldte frihedstraktat (1520).

DR kan dræbe åndelighed v/ Sørine Gotfredsen, journalist, sognepræst

I et massivt mediesamfund bliver det enkelte menneske hver eneste dag tiltalt som del af den store masse. Og jo mere uambitiøst og fordømmende budskabet fremstår, desto mere kan et menneske få nedbrudt sin frie personlighed og mulighed for åndelig bevægelse. Midt i tidens mediemæssige armod bærer DR et meget stort ansvar. Landets public service kanal skal ikke alene bidrage med nyheder, oplysning og begavet underholdning. Den skal også se det som en del af sin opgave at være med til at skabe den indre opbyggelse, som vi alle har brug for, hvis vi skal bevare friheden til hver især at holde massementaliteten på afstand og leve som selvstændige individer. I en epoke som denne hvor både DR og andre medier i for høj grad svigter, kan det gå begge veje. Enten bliver vi stedse mere åndløse, eller også begynder danskerne gradvist at gøre oprør. Måske endda uden selv til fulde at opdage det.

Frihed – fra social kategori til filosofisk idé. v/ Jørgen Hass, mag.art. i filosofi, lektor

Begrebet om den menneskelige frihed har ofte indtaget en fremskudt plads i filosofiens historie – måske især i dem, hvor bevidstheden om den eksisterende sociale eller åndelige ufrihed gjorde sig stærkt gældende. Lige fra stoikerne, der måtte prøve at forene en materialistisk naturopfattelse med en viljesetik, og frem til moderne marxistisk, darwinistisk eller freudiansk inspirerede filosoffer, har temaet været analyseret, bl.a. under den synsvinkel om et videnskabeligt verdensbillede kan være foreneligt med et moralsk. Det er foredragets hensigt at belyse markante træk ved denne problemhistorie.

Forskningsfrihed eller cigarkasse? v/Sune Auken, dr.phil., lektor

Som andre centrale frihedsrettigheder kan forskningsfriheden forekomme uhåndterlig og ubegribelig, og den kan synes bagatelagtig i en større sammenhæng, fordi de kun gælder for en ganske lille gruppe af samfundets medlemmer – forskerne, og endda ikke alle forskerne. Men forskningsfriheden er umistelig, ikke bare for videnskabens, men for samfundets skyld. Det er derfor en grufuld misforståelse, når man fra politisk side tror, at man kan optimere videnskabens samfundsnytte ved at øremærke, konkurrenceudsætte og temabinde stadig stigende dele af de offentlige forskningsmidler. Resultatet er ikke bare kedeligere, mindre perspektivrig videnskab, men også en samfundsmæssig fordummelse, hvis konsekvenser i bogstaveligste forstand er uoverskuelige.

En frihedshelt? v/ Bo Bjørnvig, cand.mag. (historie/litt.videnskab), journalist

Om nogen satte Casanova sin frihed højt - for at ende i blykamrene i Venedig. Han flygtede og fortsatte sin flugt det meste af livet. Men hvilken flugt!

Økonomisk frihed – og dets konsekvenser v/ Henrik Gade Jensen, mag.art. i filosofi

Da Adam valgte friheden og spiste af kundskabens træ, blev han og konen forvist fra paradiset og overflodighedens have. Dermed begyndte et liv præget af knaphed og hårdt arbejde for at overleve og få et tåleligt liv. Det betyder, at alle goder er begrænsede og skal økonomiseres, men samtidig gav friheden mulighed for via initiativ, arbejdsdeling og handel at udvikle samfund og civilisation.

Der er en del forvirring om, hvordan en fri markedsøkonomi fungerer og hvad den kan og ikke kan. Kernen er kontraktfriheden eller menneskers mulighed for at indgå frie aftaler: vælge fra og til. Dermed kan mennesket gøre sig nyttig og forbedre sin situation mens fravær af valg gør det ultimativt til en undersåt, slave eller DDR-borger.

Markedsøkonomi er blevet opfattet som identisk med udbytning, men undertrykkelse er snarere fravær af mulighed for at indgå i fri handel. En fejltagelse er at opdele frihed i en økonomisk og en politisk/kulturel frihed. Men ytringsfrihed er intet værd uden selveje til papir, tryksværte og kopimaskiner. Den fundamentale frihed er udelelig og kan så komme til udtryk i produktion, ytringer, religiøse samfund og foreninger.

Frihedsbegrebet i socialistisk tænkning v/ Hans Jørgen Schanz, viceinstituteder, prof. dr. phil.

Foredraget vil tematisere frihedsbegrebet og relatere det til socialistisk tænkning, hvor det vises, at der siden starten af socialismen har været problemer med frihedsbegrebet. Endelig vil Marx' ambivalente forhold til frihedsbegrebet blive tematiseret.

Det sagde de sidste år

Jeg kommer helt sikkert tilbage. Der manglede kun en badestrand.

- Lasse Lauesen, 29, sognepræst

Det var godt at møde nye synspunkter og nye mennesker. Foredragenes sammenhæng og niveau var godt.

- Birgitte S. Ivertsen, 39, freelance foredragsholder og skribent

Foredragenes blanding af filosofi, politik, litteratur, teologi - dejligt alsidigt. Gode rammer og gode fester.

- Thea Holm Bjerreskov, 27, teologistuderende

Gode forskellig-artede foredrag på forskellige teoretiske niveauer.

God stemning.

- Neel Teilmann, 25, musiker

HVAD ER STUDENTERKREDSEN?

Foredragsforeningen Studenterkredsen (eller bare kredsen) stiftedes 1888 som Frisindet Diskussionsklub (navnet blev ændret 1892) af studerende med tilknytning til den grundtvigske tradition. Kredsen arrangerer en række foredrag inden for felter som teologi, filosofi, æstetik og samfund. Håbet med disse arrangementer er at kunne kombinere universitetets høje faglige niveau med højskoleforedragets nysgerrighed i forhold til livet og dets væsentlige spørgsmål. Studenterkredsen har afdelinger både i København og Århus, som skiftevis arrangerer Kredsens sommermøde. Første gang i 1901.